

ERKKI ASPIN RAHASTO

Sosiologian professorin muistorahasto alan tutkimuksen tukena

Professori Erkki Asp. Kuva Juhani Pirttialon albumista.

Rahasto on perustettu emeritusprofessori Erkki Aspin (1930–2010) muistokeräyksen tuotolla. Siitä jaetaan nuoren tutkijan apurahoja tai muuten tuetaan väitöskirjatutkimusta ja kansainvälistä tutkijavaihtoa Turun yliopiston sosiologian laitoksella.

Erkki Kalevi Asp syntyi 4.11.1930 Kirvussa karjalaiseen maanviljelijäperheeseen. Hänen isänsä oli työmies Johannes Asp ja äitinsä Tyyne Selja o.s. Hartikainen. Perhe joutui evakkotaipaleelle ja päätyi Lahteen. Erkki Asp kirjoitti ylioppilaaksi Lahden Yhteiskoulusta 1951. Hän opiskeli Jyväskylän Kasvatusopillisessa korkeakoulussa. Valmistuttuaan 1954 hän työskenteli kansakoulunopettajana Lahdessa. Seikkailijaluonteena hän jätti virkansa ja lähti 1955 Länsi-Saksaan metallimieheksi. Hän matkasi mopedillaan pitkin Eurooppaa ja hankki loistavan kielitaidon sekä paljon ystäviä. Suomeen palattuun Erkki Asp aloitti sosiologian opinnot Turun yliopistossa ja toimi samalla Turussa kansakoulunopettajana 1956–1963. Hän meni naimisiin 1957 yo-merkonomi Aila Orvokki Toukolahden (s. 1935) kanssa. He saivat kaksi lasta, Jaana Kristiina syntyi 1958 ja Olli Pekka 1963.

Asp valmistui filosofian kandidaatiksi 1961 ja lisensiaatiksi 1962. Hän toimi opettajana Turun kesäyliopistossa, Turun Sairaanhoidajaopistossa ja Turun yliopiston sosiologian laitoksella, missä hän toimi myös assistenttina.

Väitöskirjassaan Lappalaiset ja lappalaisuus – sosiologinen tutkimus Suomen nykylappalaisista hän perehtyi saame-laisten sulautumiseen valtakulttuuriin. Väitelyään tohtoriksi 1965 Erkki Asp oli Valtion yhteiskuntatieteellisen toimikunnan nuorempi tutkija ja Turun yliopiston sosiologian dosentti, kunnes hänet valittiin 1968 oppiaineen professoriksi, Suomen vanhimman sosiologian oppituolin kolmanneksi haltijaksi. Hän oli myös Helsingin yliopiston kasvatussosiologian dosentti.

Asp oli kiinnostunut työn sosiologiasta ja oli työelämän ja johtajuuden tutkimuksen uranuurtaja. Matti Peltosen kanssa hän julkaisi teokset Työn sosiologia (1979) ja Työelämän sosiologia (1991). Häntä kiinnostivat myös eri kansakuntien kulttuurit. Hän teki lukuisia opinto- ja esitelmämatkoja ympäri maapallon. Hänellä oli laaja kansainvälinen verkosto, ja hän kannusti oppilaitaankin kansainvälisyyteen. Hän oli Hampurin yliopiston vieraileva professori 1986–1987 ja Moskovan akatemian (MEUH) kunniaprofessori. Aspin teos Johdatus sosiologiaan (1994) julkaistiin myös venäjäksi 1998. Erkki Asp piti tärkeänä sellaisen tekstin tuottamista, jonka pohjalta voitiin keskustella ja syventää kritiikkiä ja vähitellen päästä eteenpäin. Hän uskalsi kysyä tyhmiä kysymyksiä ja kehotti oppilaitaan kirjoittamaan ”niin, että tyhmempikin sen ymmärtää”. Hän kannusti opiskelijoitaan työstämään ajatuksiaan kirjoittamalla paljon ja sanoikin heille usein: ”Kirjoita mitä kirjoitat, kunhan kirjoitat”. Hän oli pidetty ja arvostettu opettaja, jolla oli erinomaiset sosiaaliset taidot. Professorin luonteeseen kuuluivat huumorintaju, uteliaisuus ja poikamaisuus. Hänellä oli lukuisia alan luottamustoimia, mm. Korkeakoulu- ja tiedepoliittisen tutkimussäätiön ja Professoriliiton hallituksen jäsenenä. Hän oli yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan dekaani sekä Turun kesäyliopiston rehtori.

Jäätyään eläkkeelle 1995 Erkki Asp jatkoi tutkimustyötään. Hän kirjoitti teokset Opiskelua koko elämä, Kansainvälisiä yhteyksiä ja yhteistyötä ja Japani ja innovatiivinen kulttuuri. Hänelle myönnettiin mm. Tokion yliopiston mitali ja Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan I luokan ritari-merkki. Erkki Asp kuoli 17.4.2010.

Osuuskunta Sigillum / Terhi Kivistö

Turun Yliopistosäätiö

Turun Yliopistosäätiön tarkoitus on edistää ja tukea Turun yliopiston toimintaa. Säätiön tärkein toimintamuoto on sen yleis- ja nimikkorahastot, joiden tuotosta säätiö jakaa apurahoja. Rahastojen yhteenlaskettu koko on runsaat 40 miljoonaa euroa.